

Бивши врховни командант НАТО Весли Кларк у разговору за Глас Америке коментарисао је споразум Београда и Приштине потписану Вашингтону.

Уколико буде спроведен, недавни споразум о економској нормализацији између Србије и Косова, у којем су посредовале Сједињене Државе, могао би бити изузетно користан за економије обе земље и ширег Балкана, али само уколико буде смањен утицај који Кина и Русија имају у региону, каже он.

Важно да крупна страна улагања буду усклађена са безбедносним интересима

"Сматрам да је свака прилика за преговоре, посебно под покровитељством Сједињених Америчких Држава, позитиван корак, исто као што је свака могућност за предузимање мера у циљу економског развоја такође повољна околност. Међутим, реч је о процесу

који траје скоро две деценије и уједно је оптерећен мноштвом потешкоћа, које су и даље далеко од решења", каже Кларк.

Помоћ за економски развој Србије и Косова је разумљиво добродошла, међутим важно је да крупна страна улагања буду усклађена са њиховим безбедносним интересима, наводи он.

Кларк се мршти на инвестиције које у Србију долазе из Русије и Кине

Велике стране инвестиције каткад са собом доносе, како их Кларк назива "политичке репове".

И влада Косова треба да води рачуна о страним улагањима

"Свака земља мора да буде опрезна када је реч о прихватању страног власништва над њеном имовином. Када је реч о страном инвеститору који нуди средства у складу са уобичајеним правилима пословања, ситуација је у реду. Међутим, врло пажљиво пратим образац страних инвестиције које у Србију долазе из Русије, Кине и још неких земаља. Пратим и политичке последице тих улагања. Верујем да би влада Косова требало да води рачуна о томе и у сопственој политици", рекао је Кларк.

Вучић икра по клизавом терену

Када Русија и Кина инвестирају, заузврат очекују одређени политички уступак. Такав приступ је проблематичан и са становишта ЕУ

Упитан за оцену приступа српског председника Александра Вучића, коју често зову

"политиком ослоња на четири стуба", што подразумева Вашингтон, Брисел, Пекинг и Москву, Кларк каже да је за Србију то можда изводљиво само уколико председник Вучић путем својих безбедносних служби може да контролише утицај страних инвеститора.

"Међутим, то је по мени 'игра на врло клизавој падини'. Када Русија и Кина инвестирају, оне заузврат очекују одређени политички уступак. Такав приступ је проблематичан и са становишта Европске уније", сматра он.

Балкан као сфера интереса Кремља посебан проблем

Посебна тешкоћа у бржем напредовању региона јесте управо настојање Кремља да Западни Балкан у целини претвори у своју сферу интереса. Кларк подсећа да је то политика Кремља још од почетка оружаних сукоба у региону током 1990-тих.

Као пример навео је своје разговоре са руским генералима у време мировних преговора о Босни и Херцеговини 1995.

Кад Руси једном преузму контролу, другима ускраћују прерогативе слободе

"Као члан преговарачког тима Ричарда Холбрука на Дејтонским мировним разговорима, боравио сам у Москви са делегацијом тадашњег заменика америчког државног секретара Строуба Талбота. Желео сам да искористим прилику и посетим руске генерале са којима сам водио разговоре претходне године. Међутим, дочекан сам речима: 'Хеј, долазиш у наш део Европе'. По њима, Западни Балкан је руска сфера интереса, коју они желе да поврате и контролишу. А када једном преузму контролу, другима ускраћују прерогативе слободе. Ми Американци не верујемо у сфере интереса. Наш приступ је да сваки народ треба да ради у свом најбољем интересу и да земље треба да сарађују у налажењу заједничких интереса, никако да траже сфере утицаја", наводи Кларк.

У томе је и главна разлика између САД и Русије, констатује бивши врховни командант НАТО-а пензионисан и генерал Весли Кларк.

(Б92)